

№ 34/1966.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om landskapspensioner.

I riket utfärdades en lag om statens pensioner den 20 maj detta år (FFS 280/66). Syftemålet med den nya lagen är att bringa statens pensioner i närmare överensstämmelse med de inom andra sektorer av samhällslivet införda pensionssystemen. Det har dock icke tillsviare varit möjligt att genomföra en så omfattande revision, att samtliga pensionssystem skulle bli överensstämmande.

Gällande pensionslag innehåller i korthet följande grundprinciper. Tjänsteman blir pensionsberättigad efter 10 pensionsår, d.v.s. efter 21 års ålder tjänstgjorda år. Då han innehar trettio pensionsår, är han berättigad till full pension, vilken utgör 66 % av hans avlöning. Innehar han färre pensionsår, utgör pensionen så många trettiondedelar av full pension, som antalet pensionsår han innehar. Rätt att avgå med pension har tjänsteman i allmänhet vid 63 års ålder, men är avgångsåldern i hans tjänst lägre, har han rätt att erhålla pension vid uppnådd avgångsålder. Ett flertal undantag från dessa regler har stadgats. Sålunda kan givetvis invaliditet medföra rätt till pension vid lägre ålder och till full pension, ehuru pensionstagaren icke har trettio pensionsår.

I den nya pensionslagen börjar rätten att räkna pensionsår vid 23 års ålder. För att tidigare mellan 21 och 23 års ålder tjänstgjorda år skall beaktas, har i övergångsbestämmelserna införts stadganden om, i vilken utsträckning sådana tjänsteår får tillgodoräknas som pensionsår.

Då statstjänstemännens pensionsrätt enligt den tidigare lagstiftningen blivit mindre förmånlig än pensionsrätten för dem, som är i t ex. privaträttsligt arbetsförhållande, har den tidigare gällande 10 års tiden för rätt att erhålla pension måst ersättas med en tid om endast 4 månader.

För de första tio åren beräknas pensionen enligt 1/12 procent för varje full månad pensionstid. För pensionstid utöver tio år ökas den pensionsgrundande lönen med 26/360 procentenheter för varje månad. I vissa fall skall dock pensionen beräknas enligt 11/60 procent för varje månad pensionstid (7 §). Det sammanlagda pensionsbeloppet, till vilket jämväl räknas folkpensionens grunddel, arbetstagares grundpension och arbetstagares pension, livränta eller ersättning enligt 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, får stiga till högst 66 % av den pensionsgrundande lönen.

För tjänstemän har pensionen tidigare beräknats på grundlön jämte ålderstillägg och eventuella justeringar av pensionen har verkställts genom omräkning på den justerade avlöning, som gällt för förmånstagens tjänst. Har tjänsten som sådan upphört, har avlöningen i närmast motsvarande tjänst lagts till grund vid pensionens beräkning. Enligt den nya pensionslagstiftningen lägges medelinkomsten till grund för pensionens beräkning, varvid också kommer att beaktas sådana biinkomster av huvudtjänsten, som ofta utgöra en väsentlig del av tjänstemännens inkomster. Sålunda har t.ex. pensionen för lärare, vilka ofta haft betydande tilläggsinkomster i övertimsarvoden, blivit proportionellt sämre än för tjänstemän, som haft en grundlön, beräknad efter den totala arbetsmängden.

Genom denna förändring måste också justeringen av pensionen förändras. Justeringen kommer nu att verkställas enligt det löneindextal, som årligen fastställs för pensionen för arbetstagare.

Den allmänna pensionsåldern har bibehållits vid 63 år. Härutöver har dock fastställts en allmän pensionsålder om 65 år för det fall, att anställningen upphört före uppnådd pensionsålder. Denna nya bestämmelse beror på den ändringen i pensionssystemet, att pensionsrätten numera bibehålles efter avgång före pensionsåldern medan pensionsrätten tidigare i sådant fall gick förlorad. Förenhetligandet av pensionssystemet i landet gör denna ändring nödvändig.

Landskapsstyrelsens förslag är i sak helt överensstämmande med rikets nya pensionslagstiftning. Landskapsstyrelsen har dock ansett det påkallat att göra en förtydligande ändring av 10 § 1 mom. i dess svenskspråkiga utformning för att stadgandet skulle få samma entydiga innehåll som i den finskspråkiga texten. I riket har i en särskild lag, lagen den 20 maj 1966 angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 281/66) intagits bestämmelserna om ikraftträdandet och övergångsbestämmelserna. I landskapsstyrelsens förslag har stadgandena i de två lagarna sammanförts i ett lagförslag. Från rikets motsvarande lagar har icke upptagits stadganden, som icke äro tillämpliga i landskapet.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om landskapspensioner.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Den, som står i tjänste- eller arbetsförhållande eller annat därmed

-3-

jämförligt tjänstgöringsförhållande till landskapet, är berättigad till ålders- och invalidpension på sätt i denna lag stadgas.

Vad i denna lag stadgas om tjänster gäller även befattningar samt tillfälliga och andra uppdrag, vilkas innehavare stå i tjänsteförhållande till landskapet.

I 1 mom. avsett tjänste-, arbets- eller tjänstgöringsförhållande benämnes i denna lag anställning och i samma moment avsedd person förmånstagare.

Anställning anses fortgå oavbrutet, även om förmånstagaren övergår från en anställning till en annan, ifall övergången skett omedelbart. Innehar förmånstagare samtidigt två eller flera anställningar, är han berättigad till pension för var och en av dem.

2 §.

Denna lag gäller icke

anställning före fyllda 18 år;

anställning, som begynt efter det förmånstagaren fyllt 65 år;

anställning under den tid, för vilken förmånstagare i enlighet med denna lag eller annan lag eller förordning erhåller ålderspension på grund av tjänste- eller arbetsförhållande; ej heller

anställning, i vilken förmånstagarens arbetsförtjänst i anställningen eller, om han samtidigt innehar två eller flera anställningar, i dem sammanlagt i medeltal understiger 180 mark i månaden.

Det i 1 mom. nämnda markbeloppet skall beaktas justerat enligt finansministeriets förordnande med stöd av statens pensionslagstiftning.

Utan hinder av vad i 1 mom. stadgats skall denna lag oberoende av arbetsförtjänstens belopp, tillämpas om den ordinarie arbetstiden i anställningen eller, då förmånstagaren samtidigt innehar två eller flera anställningar, i dem sammanlagt utgör minst 20 timmar i veckan.

Denna lag gäller icke heller anställning, i vilken den erhållna lönen beaktas för pension i enlighet med lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, såframt förmånstagaren i fråga om nämnda anställning avstått från sin på denna lag grundade pensionsrätt.

3 §.

Pensionsskyddet ombesörjes av landskapsstyrelsen.

4 §.

Den allmänna pensionsåldern är 63 år.

Är avgångsåldern lägre än den allmänna pensionsåldern och har särskild pensionsålder icke stadgats, betraktas avgångsåldern såsom pensionsålder.

Pensionsåldern är 65 år, ifall anställningen avslutats före den ovan

-4-

avsedda allmänna eller särskilda pensionsåldern.

5 §.

Såsom pensionstid räknas den tid, under vilken förmånstagaren efter fyllda 23 år innehaft minst 4 månader oavbrutet fortlöpande anställning.

Såsom pensionstid för invalidpension räknas även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av den för tjänsten eller arbetet stadgade pensionsåldern till den del denna icke räknas såsom pensionstid med stöd av 1 mom., ifall invaliditeten inträtt under sådan anställning, som efter det förmånstagaren fyllt 18 år oavbrutet fortgått under 4 månader eller innan ett år förflutit efter sådan anställnings slut.

Till pensionstiden räknas även den tid, under vilken förmånstagaren efter fyllda 23 år ur landskapsmedel erhållit i enlighet med denna lag med tillämpning av 2 mom. beviljad invalidpension i sådana fall, då honom senare på grund av ålderdom eller ny invaliditet skall beviljas pension på grund av i 2 mom. avsedd anställning.

Till pensionstiden räknas likaså den tid, under vilken förmånstagare efter fyllda 23 år innehaft annat än landskapets uppdrag, till vilket i enlighet med vad som särskilt är stadgat ansluter sig rätt till av landskapet helt bekostad ålders- och invalidpension.

Vid beräkningen av pensionstiden beaktas varje period endast en gång.

Landskapsstyrelsen äger rätt att i enskilda fall, då landskapets intresse det påkallar, förordna att såsom pensionstid helt eller delvis skall räknas den tid, under vilken förmånstagare efter fyllda 23 år innehaft även annan anställning eller annat uppdrag än de i 1 och 4 mom. avsedda.

6 §.

Utan hinder av vad ovan stadgats räknas till pensionstiden likväl icke tid i anställning, om tiden i denna anställning skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av annan lag;

tid under vilken förmånstagare varit uppförd på indragningsstat, ifall hans lön på indragningsstat under denna tid med stöd av lag helt eller delvis innehållits; samt

tid, under vilken arbete eller tjänstgöring under fortgående anställning i en följd varit avbrutna under mer än 30 dagar, ifall lön för denna tid icke erlagts och orsaken härtill icke varit riksdagsmänna- eller landstingsmannavärv eller offentligt uppdrag, beträffande vilket avsägelse ej är tillåten, eller medlemskap i statsrådet, avtjänande av värnplikt med stöd av värnpliktslagen eller verksamhet i Förenta Nationerna eller erläggande av med tillämpning av 5 § 2 mom. beviljad invalidpension.

Vad i 5 § 2 mom. är stadgat tillämpas icke heller, ifall förmånstaga-

-5-

re, då han blir arbetsoförmögen, efter det arbete eller tjänstgöring i anställning med stöd av denna lag avslutats eller medan sådant arbete eller sådan tjänstgöring är avbruten, står i tjänste- eller arbetsförhållande, till vilket ansluter sig pensionsskydd i enlighet med annan än denna lag och han med stöd härav förvärvat rätt att erhålla invalidpension så, att till pensionstiden hänföres tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av pensionsåldern eller motsvarande förtjänst. Förmånstagare anses hava förvärvat ovan avsedda rätt till pension i enlighet med lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden vid den tidpunkt, då den förtjänst, som han erhållit i under sagda lag lydande arbetsförhållanden innan han drabbats av den sjukdom, det lyte eller den skada, som utgör den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, sammanlagt stigit till i 7 § i samma lag förutsatt gränsbelopp.

7 §.

Den pensionsgrundande lönen fastställles genom att bland de högst 4 sista kalenderåren, under vilka anställningen fortgått, utväljas de 2 år, under vilka den i anställningen erhållna förvärvsinkomsten per månad i medeltal varit störst, varefter det månatliga medeltalet av de sammanlagda arbetsförtjänsterna för dessa år beräknas. Har anställningen fortgått under flera än 2 kalenderår, beaktas det kalenderår under vilket anställningen började likväl icke vid fastställande av den pensionsgrundande lönen, såvida icke anställningen under sagda år fortgått under minst 6 månader. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön.

Blir på grund av förmånstagarens anmälan utrett, att den i anställningen erhållna arbetsförtjänsten av särskild orsak varit lägre än vad arbetsförtjänsten i anställningen innan denna orsak uppträdde var under så lång tid, att den större arbetsförtjänsten kunde anses stabil, och inverkar denna omständighet väsentligen på hans pension, skall såsom pensionsgrundande lön betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänst i anställningen, som han skulle hava haft, ifall nämnda orsak icke uppträtt. Blir det utrett, att den i anställningen erhållna arbetsförtjänsten av särskild orsak varit på motsvarande sätt högre än den ovan nämnda stabila arbetsförtjänsten, må den pensionsgrundande lönen på motsvarande sätt sänkas.

I 1 mom. avsedd arbetsförtjänst fastställles enligt samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt likväl så att som arbetsförtjänst icke anses vid anställningens slut erlagd semesterersättning, ej heller arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för

andra uppdrag, vilka icke böra anses höra till anställningen.

Innehar förmånstagare tjänst, i vilken han erhåller en del av sin arbetsförtjänst i form av betalning eller lösen, som han indriver av betalningsskyldiga, och vilken därför hänförs till lägre avlöningsklass än den, till vilken den på grund av sin art eller annars skulle höra, beaktas den arbetsförtjänst, som inflyter av dessa avgifter eller lösepenningar vid beräkningen av den pensionsgrundande lönen sålunda, att tjänsten hänföres till den avlöningsklass, till vilken den på grund av sin art eller annars borde höra.

Är i lag stadgat, att pensionen skall fastställas enligt avlöningsklassen för någon landskapets tjänst eller -befattning, betraktas med avvikelse från vad i 1-3 mom. är stadgat såsom pensionsgrundande lön den grundlön eller annan motsvarande lön jämte ålders-, dyrorts- och fjärrortstillägg, som enligt nämnda avlöningsklass skall erläggas åt förmånstagaren.

18 §.

Förutsättning för erhållande av ålderspension är, att förmånstagare innehar en pensionstid av minst 4 månader, att han uppnått pensionsåldern och att anställningen upphört.

Förutsättning för erhållande av pension vid särskild pensionsålder är därjämte, att förmånstagaren under 6 månader omedelbart före det han uppnådde denna ålder oavbrutet varit i tjänst eller arbete, där sagda lägre pensionsålder gäller, och att han under de 5 år, vilka omedelbart föregått uppnåendet av sagda pensionsålder eller, om han kvarstår i samma tjänst eller arbete, vilka omedelbart föregått anställningens slut, i sådan tjänst eller sådant arbete förvärvat en pensionstid av minst 3 år.

Har pensionstagare likväl på sätt i 2 mom. är stadgat uppnått rätt till pension och därefter varit i anställning äger han vid sin avgång rätt till ålderspension även om han icke uppnått den där gällande pensionsåldern.

Uppnådd pensionsålder är likväl icke förutsättning för erhållande av ålderspension,

a) om förmånstagaren entledigats med stöd av 2 § 1 eller 3 mom. landskapslagen den 31 maj 1929 angående utnämningssbrev för innehavare av landskapet Ålandstjänster och fasta befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst eller befattning ävensom skyldighet att därifrån

avgå (7/29); eller

b) om med innehavare av tjänst med avtalslön så överenskommits för det fall att avtalet uppsäges eller tjänsteförhållandet upphör; samt om förmånstagare under de 5 år, vilka direkt föregått tidpunkten för hans entledigande, avtalets utlöpande eller anställningens upphörande förvärvat en pensionstid på sammanlagt minst 3 år.

9 §.

Förutsättning för erhållande av invalidpension är, att anställningen efter det förmånstagaren fyllt 18 år fortgått oavbrutet under minst 4 månader och att förmånstagaren på grund av sjukdom, lyte eller skada

a) medan anställningen pågått blivit oförmögen att handha sin tjänst eller sitt arbete under en tid av sannolikt minst ett år, tiden från invaliditetens början däri inberäknad; eller

b) entledigats med stöd av 4 § lagen den 31 maj 1929 angående utnänningsbrev för innehavare av landskapet Ålands tjänster och fasta befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst eller befattning ävensom skyldighet att därifrån avgå;

c) efter anställningens upphörande under lika lång tid som i punkt a) stadgats blivit oförmögen till tjänst eller arbete, som med beaktande av hans ålder, yrkeskunskap och övriga omständigheter bör anses vara för honom lämpligt och trygga hans skäliga utkomst; eller

d) likaså efter anställningens upphörande erhållit på tjänste- eller arbetsförhållande baserad, i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnd invalidpension.

Invalidpension beviljas icke eller ock sänkes dess belopp om förmånstagare uppsåtligen förorsakat sin invaliditet. Pensionens belopp må sänkas, om invaliditeten förorsakats av förmånstagaren genom grovt vållande eller om han ådragit sig sjukdom, lyte eller skada genom brottslig gärning.

Förorsakas invaliditeten av sjukdom, lyte eller skada, som förmånstagaren hade då anställningen vidtog, äger han rätt till invalidpension på grund av denna anställning endast om han blivit arbetsoförmögen tidigast ett år efter anställningens början.

10 §.

Pensionens belopp utgör i fråga om varje oavbrutet fortlöpande anställning för varje till pensionstiden hänförd full månad 1/12 procent av den pensionsgrundande lönen och därtill 26/360 procent av densamma för varje full månad med vilken den sammanlagda pensionstiden överstiger 120 fulla månader.

Pensionsbeloppet utgör dock för varje till pensionstiden hänförd full

-8-

månad 11/60 procent av den pensionsgrundande lönen,

a) om förmånstagaren under de 6 månader, som omedelbart föregingo anställningens upphörande, varit i oavbrutet fortgående tjänstgöring och vid dess upphörande uppnått den för tjänsten eller arbetet stadgade pensionsåldern samt om han under de 5 år, som omedelbart föregingo uppnåendet av denna ålder eller anställningens upphörande, förvärvat en pensionstid på sammanlagt minst 3 år; eller

b) om invalidpension beviljas med tillämpning av 5 § 2 mom. eller ålderspension med tillämpning av 8 § 3 eller 4 mom.

Angående pensionens maximibelopp gäller vad nedan stadgas.

11 §.

Då pension beviljas med tillämpning av 10 § 1 mom. denna lag, beräknas pensionens maximibelopp i tillämpliga delar i enlighet med 8 § lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61),

12 §.

Då pension beviljas med stöd av 10 § 2 mom. denna lag, fogas för beräkning av pensionens maximibelopp till pensionen

folkpensionens grunddel;

den i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnda grundpensionen med beaktande av det avdrag, som skall göras från pensionen på grund av förmånstagaren tillkommande andra pensioner och betalningar, pension i enlighet med denna lag likväl, om den beviljats med tillämpning av 10 § 2 eller 3 mom., som sådan; och

i 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnd pension, livränta eller ersättning.

Överstiga de i enlighet med 1 mom. sammanlagda betalningarna 66 procent av den till grund för maximipensionen liggande lönen, avdrages den överstigande delen från den i enlighet med denna lag fastställda pensionen. Den pensionsgrundande lönen uträknas i övrigt i enlighet med 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare förutom, att pension i enlighet med denna lag beaktas såsom sådan.

Till ålderspensionstagare erlägges till dess han uppnår den ålder, som utgör förutsättning för erhållande av i folkpensionslagen förutsatt ålderdomspension, såsom kompletteringsdel vad som med stöd av 2 mom. avdragits från hans pension enligt denna lag, likväl icke mera än folkpensions grunddel.

13 §.

Pensionens maximibelopp skall beräknas ånyo,

om förmånstagaren efter det pensionens maximibelopp på ovan stadgat sätt beräknats, beviljas pension, livränta eller ersättning, som vid

-9-

beräkningen av pensionens maximibelopp bör beaktas; eller om beloppet av sådan pension, livränta eller ersättning till följd av besvär ändras; samt

på ansökan av förmånstagaren ifall pensionens, livräntans eller ersättningens belopp väsentlig förändrats.

14 §.

Det månatliga pensionsbeloppet utjämnas till närmaste fulla markbelopp. Komma två tal i fråga, sker utjämnningen till det större av dem.

15 §.

Pensionen erlägges tidigast från och med den tidpunkt, då rätten att erhålla lön på grund av anställningen upphör.

Pension beviljas icke utan giltigt skäl retroaktivt för längre tid än ett år före det pensionsansökningen gjordes.

Beviljas invalidpension retroaktivt och har till pensionstagaren samtidigt på grund av den sjukdom, det lyte eller den skada, som förorsakat den pensionsgrundande invaliditeten erlagts dagpenning i enlighet med sjukförsäkringslagen, erlägges den del av pensionen, som motsvarar dagpenningen, till sjukförsäkringsfonden.

16 §.

Den pensionsgrundande lönen justeras, då pensionen beviljas och vid tillämpningen av 13 §, i enlighet med förändringarna i landets allmänna lönenivå enligt det löneindextal, som årligen fastställs för tillämpning av 9 § lagen om pension för arbetstagare.

Pensionsbeloppet justeras likaså varje kalenderår i enlighet med det i 1 mom. avsedda löneindextalet.

17 §.

Är pensionstagare intagen i straffanstalt för att avtjäna frihetsstraff eller förvandlingsstraff för böter eller har han förordnats till intagning i tvångs-, arbets- eller tvångsarbetsinrättning, i lagen om vård av dem som missbruka berusningsmedel avsedd vårdanstalt eller annan med dem jämförlig anstalt eller inrättning, avbrytes utbetalningen av pensionen för den tid, under vilken vistelsen i straff- eller annan anstalt överstiger tre månader.

Har pensionstagare anhöriga, om vilka han enligt lag är skyldig att draga försorg, må pensionen eller del därav likväl utbetalas till vederbörande socialnämnd för att användas för underhållet av pensionstagares anhöriga.

18 §.

Invalidpension skall indragas, utbetalningen av densamma avbrytas eller dess belopp nedsättas, ifall pensionstagare, innan han uppnått

pensionsåldern, befinnes förmögen till förvärvsarbete och honom står till buds sådant statligt eller annat förvärvsarbete, som med beaktande av hans ålder, yrkeskunskap och övriga omständigheter bör anses vara för honom lämpligt och trygga hans skäligen utkomst.

Vägrar invalidpensionstagare utan godtagbart skäl att underkasta sig av staten bekostad medicinalvård, utbildning eller arbetsvård, som avser att återställa hans arbetsförmåga, livsfarlig vårdåtgärd likväl undantagen, skall utbetalningen av pensionen avbrytas eller dess belopp nedsättas.

Invalidpension, som beviljats med tillämpning av 9 § 1 mom. punkt d) skall likväl indragas, dess utbetalning avbrytas eller det erlagda beloppet nedsättas endast ifall så förfäres i fråga om den pension, som ligger till grund för beviljande av pensionen.

19 §.

Blir person, vars med tillämpning av 5 § 2 mom. beviljade invalidpension indragits, senare på grund av samma sjukdom, lyte eller skada ånyo arbetsoförmögen, skall honom beviljas invalidpension enligt samma grunder som i fråga om den indragna pensionen, likväl så, att den pensionsgrundande lönen fastställs i enlighet med tidpunkten för anställningens upphörande, ifall den sålunda beräknade pensionen är större än den indragna.

20 §.

Invalidpension, som beviljats med tillämpning av 5 § 2 mom., ombildas till ålderspension, då anställningen upphört och pensionstagaren uppnått den för hans sista tjänst eller arbete stadgade pensionsåldern, ifråga om pensionstagare i tjänsteförhållande likväl senast då han uppnått avgångsåldern, I annat fall ombildas invalidpension till ålderspension, då pensionstagaren uppnått den allmänna pensionsåldern.

21 §.

Pensionstagare förlorar sin rätt till pensionsbelopp, som icke lyfts inom tre år efter utgången av det kalenderår, under vilket det förfallit till betalning.

22 §.

I pensionsärende må förhandsbesked lämnas, om detta anses vara av synnerlig vikt för sökanden. Förhandsbesked skall tillämpas, då pensionsbeslut meddelas den person, som förhandsbeskedet berör, under förutsättning att pensionen beviljas med stöd av de stadganden, på vilka förhandsbeskedet grundar sig. Avvikelse från förhandsbeskedet må likväl ske till sökandens förmån.

23 §.

Part, som är missnöjd med beslut i ärende rörande pension, må söka

-11-

ändring däri genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på sätt om sökande av ändring i förvaltningsärenden är stadgat.

Ändring i beslut, medelst vilket i 22 § denna lag avsett förhandsbesked förvägrats, må icke sökas.

Beslut må bringas i verkställighet även utan att det vunnit laga kraft, såvida icke ändringssökandet på grund av verkställigheten blir gagnlöst eller besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten.

24 §.

Grundar sig laga kraft vunnet beslut rörande pension på felaktig eller bristfällig utredning eller är det uppenbart icke lagenligt, må landskapsstyrelsen upptaga ärendet till förnyad behandling, försåvitt fråga är om beviljande av förvägrad eller ökande av beviljad förmån.

Har landskapsstyrelsen gjort framställning om återbrytande av laga kraft vunnet beslut i ärende, som berör pension, må landskapsstyrelsen till dess ärendet avgjorts utbetala pensionen till det belopp, som i enlighet med framställningen om återbrytning bör anses riktigt.

25 §.

Grundlöst erlagt pensionsbelopp må återindrivas även så, att det avdrages från framtida pensionsbelopp. Från det pensionsbelopp, som varje gång skall erläggas, må likväl icke avdragas mera än en sjättedel av den del av pensionsbeloppet, som återstår efter det förskott på pensionsbeloppet i enlighet med lagen om förskottsuppbörd innehållits.

Grundlöst erlagt pensionsbelopp må lämnas oindrivet, om dess beviljande eller utbetalning icke bör anses hava förorsakats av pensionstagarens eller hans ombuds svikliga förfarande.

26 §.

Kommuns eller annat offentligträttsligt samfunds myndighet eller inrättning, pensionsskyddscentralen, försäkrings- och pensionsanstalt samt sjukhus äro skyldiga att på anhållan avgiftsfritt meddela landskapsstyrelsen av dem innehavda uppgifter, som kunna inverka på avgörandet av pensionsärende, som är under behandling, likväl med iakttagande av vad i annan lag om tystnadsplikt är stadgat. För läkarutlåtande och -intyg skall dock skälig ersättning erläggas.

Landskapsstyrelsen må med de myndigheter och inrättningar, som draga försorg om det på tjänste- eller arbetsförhållande baserade pensionsskyddet, samt med pensionsskyddscentralen träffa avtal om nödigt samarbete vid verkställigheten av pensionsskyddet och ersättande av därav föranledda kostnader.

27 §.

Den som äger rätt till pension i enlighet med denna lag, är skyldig att underkasta sig vad som framdeles till äventyrs stadgas om beaktande

-12-

av honom samtidigt tillkommande pensioner samt sjuk-, olycksfalls-, militär-, skade- eller trafikförsäkringsersättningar vid beräkning av den i 10 § 4 mom. avsedda pensionens maximibelopp.

28 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna landskapslag utfärdas genom landskapsförordning.

29 §.

Denna lag tillämpas från den 1 januari 1967.

Denna lag skall därjämte tillämpas ifall förmånstagare den 8 juli 1961 eller därefter innehaft anställning,

1) som är huvudsyssla och som oavbrutet fortgått under minst 4 månader,

2) till vilken, om anställningen skulle fortbestå den 1 januari 1967, skulle ansluta sig rätt till pension i enlighet med denna lag, samt

3) om sådan anställning upphört eller pensionsfallet inträffat efter den 30 juni 1962 men före den 1 januari 1967.

30 §.

Såsom pensionsgrundande lön betraktas i fråga om anställning, som upphört före den 1 januari 1967, med avvikelse från vad i 7 § 1, 2 och 3 mom. är stadgat, den regelbundna förtjänst, som erhållits under de 12 fulla kalendermånader, som omedelbart föregingo anställningens upphörande eller början av den invaliditet, som ligger till grund för invalidpension, dividerad med antalet månader. Har förtjänsten likväl under denna tid undantagsvis varit väsentligt mindre eller större än tidigare under samma anställning, beräknas pensionen på grund av den förtjänst, som förmånstagaren skulle hava haft, ifall nämnda avvikelse icke förelägit.

Såsom ovan i 1 mom. avsedd regelbunden förtjänst betraktas icke ersättning för förmånstagares kostnader eller för overtidsarbete eller annat utom den ordinarie arbetstiden utfört arbete, ej heller vid anställningens upphörande utgående semesterersättning.

I fråga om anställning, som avslutats före den 8 juli 1961, betraktas likväl såsom ovan avsedd pensionsgrundande lön den lön, som erhållits i anställning, vilken var i kraft sagda dag eller som därefter först inleddes, och vilken räknas till pensionstid.

31 §.

I 7 § avsedd pensionsgrundande lön fastställs i fråga om anställning, som upphört inom år 1967, genom beaktande av den under högst de 12 senaste kalendermånaderna i anställningen erhållna arbetsförtjänsten och i fråga om senare avslutad anställning sålunda, att den arbetsförtjänst, som erhållits innan lagen trädde i kraft, icke medräknas.

-13-

32 §.

Den, som den 1 januari 1967 står i sådant tjänsteförhållande, till vilket ansluter sig rätt till pension, som helt bekostas ur landskapsmedel, bibehåller denna sin rätt, om han inom ett år efter det lagen trätt i kraft skriftligen anmäler, att han det önskar. I fråga om den, som gjort sådan anmälan, skall denna lag icke tillämpas.

33 §.

Tjänstgöring före den 1 januari 1967, som omfattar i 5 § avsedd tjänstgöringstid efter fyllda 21 år, ifall anställningen varit huvudsyssla;

tiden för anställning i statens tjänst, i Finlands Bank, postsparbanken eller folkpensionsanstalten efter fyllda 21 år i befattning, som är huvudsyssla;

tiden som värnpliktig i aktiv tjänst, ifall denna direkt ansluter sig till i 5 § avsedd tid;

tiden för krigstjänst under krigstillstånd samt den tid förmånstagaren på grund av under krigstillstånd ådragen skada eller sjukdom varit intagen för vård på sjukhus före den 26 september 1947; och

tiden för tjänstgöring såsom arbetspliktig i statens arbete med stöd av lagen om arbetsplikt,

räknas till pensionstid på sätt som stadgas i 5 §, i den mån anställningen icke räknats eller skall räknas förmånstagaren till godo för annan än i denna lag avsedd ålders- eller invalidpension,

a) i sin helhet, om pensionen beviljas med tillämpning av 10 § 2 mom.; och

b) till hälften intill den 1 juli 1962 och därefter i sin helhet, om vid beviljande av pensionen tillämpas 10 § 1 mom. samt om förmånstagaren den 8 juli 1961 eller därefter haft anställning, som är huvudsyssla och som oavbrutet fortgått under minst 4 månader samt till vilken, om den skulle vara anställning efter denna lags ikraftträdande, skulle ansluta sig rätt till pension i enlighet med denna lag.

Då vid beviljande av pension 10 § 2 mom. tillämpas, räknas den tid före ikraftträdandet av denna lag, under vilken vederbörande efter fyllda 21 år varit anställd i kommuns, kommunal sammanslutnings eller kommunalt centralförbunds, religiöst samfunds tjänst eller privat tjänst med ifrågavarande tjänst som huvudsyssla, till pensionstid såsom därom för statens pensioner stadgas och till den del anställningen icke annars räknats eller skall räknas vederbörande till godo för pension.

34 §.

Anställning betraktas som huvudsyssla, ifall den beräknade arbetstiden under arbetsperioden varaktigt är minst 24 timmar i veckan eller om förmånstagaren därav kan anses erhålla för sin huvudsakliga utkomst

-14-

tillräcklig förtjänst.

35 §.

Från och med den 1 januari 1967 skola

landskapslagen den 7 februari 1951 om tjänstemannapensioner i landskapet Åland (6/51),

landskapslagen den 7 februari 1951 angående extraordinarie befattningshavares uti landskapet Åland pensioner (8/51) samt

landskapslagen den 4 juli 1962 om landskapets arbetares pensioner (35/62)

tillämpas endast på dem, som gjort i 32 § avsedd anmälan och, såvida icke av 2 mom. annat följer, på pensioner, som beviljats före denna lags ikraftträdande.

Är förmånstagare på grund av pensionsfall, som inträffat efter den 30 juni 1962 men innan denna lag trätt i kraft, berättigad till pension även med stöd av tidigare stadganden, äger han rätt att erhålla den pension, som med beaktande av vad ovan i 30 § stadgats är större.

Pensionsärende, som avgjorts enligt i 1 mom. nämnda lagar genom laga kraft vunnet beslut och som berör i 2 mom. avsett pensionsfall, behandlas av landskapsstyrelsen på ansökan ånyo.

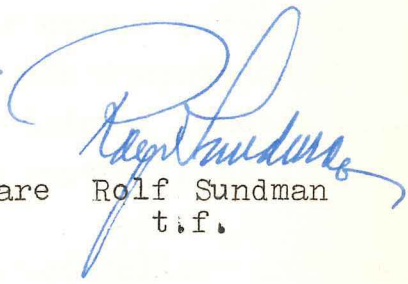
Mzriehamn, den 23 augusti 1966.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Lagberedningssekreterare

Rolf Sundman
t.f.